

2019-05-10

Finansdepartementet
Finansmarknadsenheten
Bankenheten

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.fma.b@regeringskansliet.se

Promemoria Vissa frågor vid tillämpning av regelverket om insättningsgaranti

Svenska Bankföreningen har inget att invända mot att ersättningsbeloppet i 4 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro och att Riksgäldskontoret ges rätt att utfärda föreskrifter med information om vad ersättningsbeloppet ska vara uttryckt i svenska kronor. Bankföreningen anser emellertid att konsekvenserna av den föreslagna ändringen och dess ikraftträdande måste analyseras och att utfallet av denna analys beaktas i det fortsatta arbetet.

Konsekvenser av föreslagen ändring

Förslaget till ändring av 4 § lagen om insättningsgaranti föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Insättningsgarantidirektivet föreskriver, för det fall en medlemsstat räknat om beloppet 100 000 euro till sin nationella valuta, att medlemsstaten ska se över och vid behov justera täckningsnivå vart femte år. Kommande översyn ska ske den 3 juli 2020. Såvitt framgår av promemorian har den föreslagna ikraftträdandetidpunkten anpassats till Riksgäldens möjlighet att meddela föreskrifter i tid för den anpassning som ska ske den 3 juli 2020.

Ersättningsnivån ska enligt 11 § första stycket 3. lagen om insättningsgaranti framgå av den information som institutet ska tillhandahålla insättare i ett flertal situationer, t.ex. inför att ett inlåningskontoavtal ingås och i form av särskild årlig information.

Ett åsidosättande av detta kan medföra sanktion enligt marknadsföringslagen (11 a § insättningsgarantilagen). Den föreslagna ikraftträdandetidpunkten är den 1 januari 2020 och vid denna tidpunkt saknas information om vilket belopp i svenska kronor som ska anses motsvara 100 000 euro. Detta innebär att fram till juli 2020 saknas ett fastställt garantibelopp i svenska kronor. Institutet kan således under denna tid inte informera insättare om garantinivån på sätt som lagen förutsätter. En

övergångsbestämmelse bör därför införas som anger att ersättningsnivån på 100 000 euro ska motsvara 950 000 kr fram till den 3 juli 2020.

11 § lagen om insättningsgaranti föreskriver bland annat att viss information ska lämnas till kund vid marknadsföring av ett erbjudande och innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås. Informationen ska också lämnas minst en gång varje år.

Detta innebär att banken i god tid, åtminstone 4–5 månader innan en ändring av ersättningsbeloppet beslutas måste få information om den nya ersättningsnivån för att ha en rimlig möjlighet att hinna ändra informationen i samtliga informationskanaler som går ut till kund. Om banken inte ges tillräcklig tid för ändring riskerar banken i enlighet med 11 a § lagen om insättningsgaranti en sanktionsåtgärd enligt marknadsföringslagen. En sådan ordning framstår varken som rättssäker eller proportionerlig.

För det fall information om ersättningsnivån finns i avtalet med kund tillkommer ytterligare en tidsaspekt. Av 4 kap. 14 § betaltjänstlagen (2010:751) framgår att banken minst två månader innan villkorsändringen börjar gälla ska informera kunden i enlighet med bestämmelserna i betaltjänstlagen. Det finns därför anledning att även beakta den tidsram som uppställs i betaltjänstlagen i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

En alternativ lösning skulle vara att inte genomföra den föreslagna ändringen i 4 § lagen om insättningsgaranti, dvs. att anpassning av ersättningsbeloppet sker lagstiftningsvägen. Därigenom skulle den nuvarande ersättningsnivån, 950 000 kr, fortsätta att gälla till det första anpassningstillfället den 3 juli 2020. Förutsatt att regeringens ändringspromemoria, som rimligen bör upprättas tidigast vid brytdagen den 3 juli, och om den efterföljande propositionen publiceras i god tid innan det anpassade beloppet ska träda i kraft skulle bankerna ges en rimlig möjlighet att ändra informationen till kund i tid.

I detta sammanhang bör också beaktas hur ett eventuellt fallissemang som inträffar under perioden den 1 januari 2020 – den 3 juli 2020 ska hanteras för det fall ersättningsnivån i svenska kronor under denna period inte är fastställd.

Avsaknaden av en fastställd ersättningsnivå skulle även påverka bankernas kvartalsvisa rapportering till Riksgälden. Konsekvenserna av detta bör också övervägas inom ramen för detta lagstiftningsarbete.

Bankföreningens tidigare framställan

Bankföreningen har i en framställning till Finansdepartementet i september 2016 pekat på de problem som ändringen av 11 § lagen (1995:1571) om

insättningsgaranti medför för konsumenter som önskar öppna konto via telefonbanken. Lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2016. De problem som uppdagades 2016 kvarstår alltjämt. Mot denna bakgrund och med beaktande av att nya ändringar i lagen om insättningsgaranti nu föreslås vill Bankföreningen åter aktualiserad framställningen av den 29 september 2016 avseende ändring av 11 § lagen om insättningsgaranti, vilken bifogas detta remissyttrande.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Åsa Arffman

2016-09-29

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 Stockholm

fi.registrator@regeringskansliet.se

Information om insättningsgaranti

Svenska Bankföreningen hemställer att det i 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti införs ett tillägg för informationsgivning och bekräftelse i situationer som omfattas av sådan distanskommunikation som anges i 3 kap 1 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen).

Förslag till ny lydelse av 11 § lagen om insättningsgaranti

Ändringar och tillägg kursiverade.

11 §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet ska informera den som har gjort eller avser att göra en insättning om 1. huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte,2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 b § första stycket,3. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och4. formerna för utbetalning av ersättning från garantin. Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande.	Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet ska informera den som har gjort eller avser att göra en insättning om 1. huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte,2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 b § första stycket,3. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och4. formerna för utbetalning av ersättning från garantin. Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande.

Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättaren få information enligt första stycket och information med ett innehåll enligt bilaga 1 till insättningsgarantidirektivet och med uppgift om garantimyndighetens webbplats. Insättaren ska bekräfta att denna information tagits emot. Informationen ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet. Informationen ska lämnas i pappersform om insättaren begär det. Informationen enligt första stycket ska göras tillgänglig på det språk som insättaren och institutet enades om när avtalet om mottagande av insättningar ingicks eller på det eller de officiella språken i det EES-land där filialen är inrättad.	Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättaren få information enligt första stycket och information med ett innehåll enligt bilaga 1 till insättningsgarantidirektivet och med uppgift om garantimyndighetens webbplats. <i>Om avtalet om mottagande av insättningar ingås med hjälp av ett sådant medel för distanskommunikation som omfattas av 3 kap. 1 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler så att informationen inte kan göras tillgänglig för kunden på det sätt som avses i detta stycke innan avtalet ingås, ska kunden få informationen på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.</i> Insättaren ska <i>muntligen eller skriftligen</i> bekräfta att denna information tagits emot. Informationen ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet. Informationen ska lämnas i pappersform om insättaren begär det. Informationen enligt första stycket ska göras tillgänglig på det språk som insättaren och institutet enades om när avtalet om mottagande av insättningar ingicks eller på det eller de officiella språken i det EES-land där filialen är inrättad.

Bakgrund

Den 1 juli 2016 trädde nya informationskrav i kraft i 11 § lagen om insättningsgaranti. Paragrafen genomför bl.a. artiklarna 16.2 och 16.8 i insättningsgarantidirektivet

(2014/49/EU). I artikel 16.2 insättningsgarantidirektivet uppställs krav på att information om insättningsgarantin ska ges till insättaren innan ett kontoavtal sluts. Vidare anges att informationen ska bekräftas. I artikel 16.8 samma direktiv anges att om företaget använder nätbaserade tjänster får informationen förmedlas elektroniskt. I 11 § insättningsgarantilagen har direktivets bestämmelser införts utan att närmare ange på vilket sätt informationen ska lämnas. I stället har Riksgälden i förordningen (2011:834) om insättningsgaranti bemyndigats att meddela närmare föreskrifter om hur instituten ska lämna information om garantin i enlighet med 11-11 c §§ lagen om insättningsgaranti. Riksgälden får också meddela närmare föreskrifter om hur mottagande av sådan information ska bekräftas.

I samband med Riksgäldens föreskriftsarbete har Bankföreningen dels vid möte med Riksgälden, dels i remissvaret pekat på vikten av att sättet för lämnandet av informationen så väl som kundens bekräftelse av information görs teknikneutral, dvs. att föreskrifterna öppnar upp för viss flexibilitet. Kunden kan i dag ingå ett kontoavtal via olika kanaler, vid besök på ett kontor, via internetbanken eller via telefonbanken. I framtiden kan även andra möjligheter att kontakta banken för att öppna ett konto skapas. Riksgälden har emellertid i sina föreskrifter (RGKFS 2016:2) valt att begränsa möjligheten för såväl kunden som banken till kanalerna besök på bankkontor och internetbanken. Detta trots att såväl lagen om insättningsgaranti som förarbetena till lagen, prop. 2015/16:106 s. 80, öppnar upp för flexibilitet ifråga om informationsgivning och kundens möjligheter att bekräfta mottagandet av informationen. Bankföreningen har även, avseende den beslutade föreskriften, ifrågasatt föreskriftens utformning, särskilt vad gäller konsekvensen för kanalen telefonbanken. Riksgälden har dock inte ansett sig ha mandat att i föreskriften möjliggöra för en flexibel tillämpning av kravet på information och kundens bekräftelse i enlighet med vad som ovan anförts.

Den ordning som nu råder har medfört ett utbredd missnöje hos bankernas kunder eftersom bankerna inte längre har möjlighet att tillhandahålla telefonbanken som ett alternativ för att öppna ett bankkonto. Kundernas missnöje grundar sig i att telefonbanken utgör ett viktigt alternativ för såväl privata kunder som kommersiella- och myndighetskunder. Det kan t.ex. avse en konkursförvaltare som snabbt måste kunna föra över medel till ett nyskapat bankkonto eller en privatperson som varken har möjlighet att ta sig till bankkontoret eller har tillgång till internet.

I detta sammanhang bör även noteras att Riksgäldens föreskrifter, förutom att de begränsar möjligheten att tillämpa distansavtalslagen fullt ut, kan komma att begränsa möjligheten att uppfylla de krav som tillgänglighetsdirektivet (KOM (2015) 615 final) kan komma att ställa på verksamhetsutövarna, dvs. att vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till bl.a. den fysiska miljön. Det kan också

ifrågasättas om föreskrifterna kommer att vara förenliga i alla delar med de krav som betalkontodirektivet (2014/92/EU) kan komma att ställa.

Sverige är inte unikt när det gäller att tillhandahålla banktjänster på distans via telefonbanken. I Finland tillämpar bankerna möjligheten att ingå avtal på distans via telefon. För att undanröja de problem som kan uppstå vid informationsgivning när kontoavtal ingås via telefon, och eventuella konkurrensaspekter, har den finska lagstiftaren föreskrivit att om avtal ingås med hjälp av ett sådant medel för distanskommunikation som avses i 8 § 15 punkten i betaltjänstlagen (290/2010), t.ex. genom telefontjänst, ska kunden få tillgång till informationen skriftligen eller i någon annan varaktig form snarast möjligt efter att avtalet ingåtts (se <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2015/20150820>).

Sammantaget anser Bankföreningen således att det finns en legal möjlighet att åtgärda denna angelägna fråga genom att ändra informationskravet samt kravet på bekräftelse i 11 § insättningsgarantilagen så att kunder åter kan ingå avtal med banken om mottagande av insättningar via telefonbanken.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Åsa Arffman

Kopia till
Riksgälden
103 74 Stockholm
ig@riksgalden.se